

Määräykset ja ohjeet 1/2025

Maksukyvyttömyysriskien hallinta kuluttajaluotonannossa

Asiatunnus

FIVA/2024/2102

Antopäivä

22.5.2025

Voimaantulopäivä

1.6.2025

Lisätietoja:

Pankkivalvonta/ Menettelytavat

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

finanssivalvonta.fi

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	4
1.1	Soveltamisala	4
1.2	Määritelmät	4
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	6
2.1	Lainsäädäntö	6
2.2	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	6
3	Tavoitteet	7
4	Maksukyvyttömyysriskien hallinta kuluttajaluotonannossa	8
4.1	Riskiluokitusjärjestelmissä käytettävät tiedot ja toimintamallit	8
4.2	Gini-kertoimen periaate ja laskenta	8
4.3	Maksukyvyttömyysriskin arvioinnin raja-arvot ja jakaumat	11
4.4	Korkeimman riskin viiden prosentin luokan periaate ja laskenta	11
4.5	Finanssivalvonnalle toimitettavat tiedot	12
4.6	Lupa poiketa MK-raportoinnin ilmoitusvelvollisuudesta	14

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin ja ulkomaisiin valvottaviin sekä 5 §:ssä tarkoitettuihin muihin finanssimarkkinoilla toimiviin, jotka myöntävät kuluttajansuojalain (38/1978) 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia vakuudettomia kuluttajaluottoja:

- luottolaitokset
- ulkomaisten ETA-alueella toimiluvan saaneiden luottolaitosten Suomessa olevat sivuliikkeet
- muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten luottolaitosten Suomessa olevat sivuliikkeet (kolmannen maan luottolaitoksen sivuliikkeet)
- ulkomaiset ETA-alueella toimiluvan saaneet luottolaitokset, jotka tarjoavat palveluja Suomessa sivuliikettä perustamatta
- elinkeinonharjoittajat, jotka ovat eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain (186/2023) 4 §:n perusteella velvollisia ilmoittautumaan Finanssivalvonnan pitämään luotonantaja- ja vertaislainanvälittäjärekisteriin.

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan lisäksi muihin Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin ja 5 §:ssä tarkoitettuihin muihin finanssimarkkinoilla toimiviin, jotka tarjoavat kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia vakuudettomia kuluttajaluottoja.

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan ainoastaan Suomeen kohdistuvaan luotonantoon.

1.2 Määritelmät

Näissä määräyksissä ja ohjeissa tarkoitetaan:

- *Valvottavalla* kaikkia edellä luvun 1.1 kohdassa lueteltuja Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuja valvottavia, ulkomaisia valvottavia ja muita finanssimarkkinoilla toimivia.
- *Gini-kertoimella* tunnuslukua, joka mittaa luottoriskimallin kykyä erotella hyvät luotot huonoista luotoista luottopäätöshetkellä. Kertoimen laskukaava määritellään luvussa 4.
- *Huonoilla luotoilla* yli 90 päivää erääntyneitä ja luottotappioiksi kirjattuja luottoja, sekä ennen 90 päivän erääntymistä irtisanottuja luottoja, joita ei ole kirjattu luottotappioksi.
- *Hyvillä luotoilla* erääntymättömiä tai enintään 90 päivää erääntyneitä luottoja sekä takaisinmaksettuja luottoja.
- *Korkeimman riskin viiden prosentin luokalla* niitä luottoja, joille on laskettu korkeimman riskin riskipisteet luottoriskimallilla luotonhakuhetkellä.
- *Luottoriskimallilla* tilastollista mallia, joka laskee luotonhakijalle riskipisteen luotonhakuhetkellä ja jota käytetään luottopäätösten tekemiseen.
- *Riskiluokitusjärjestelmällä* malleja, kriteerejä ja prosesseja, joiden perusteella luottoriskejä seurataan ja arvioidaan, ja jonka avulla luottoriskejä hallitaan.
- *Riskipisteellä* luottoriskimallin luotonhakuhetkellä tuottamaa pistearvoa, jota käytetään luottoon liittyvän luottoriskin arviointiin.

Määräykset ja ohjeet 1/2025

Antopäivä: 22.5.2025

Voimassa: 1.6.2025 lukien toistaiseksi

5 (14)

- *Tarkasteluajankohdalla* ajanhetkeä, jolta raportin tiedot ovat.
- *Tarkastelujaksolla* ajanjaksoa, jolla raportoitavat luotot on myönnetty.

2 Säädöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräyksien ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset, niihin tehtyine muutoksineen:

- Luottolaitostoiminnasta annettu laki (610/2014, jäljempänä myös LLL)
- Kuluttajansuojalaki (38/1978)
- Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä (186/2023)

2.2 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa määräyksiä perustuu seuraaviin säännöksiin:

- Luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 11 b § 4 momentti
- Eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 13 § 4 momentti

3 Tavoitteet

Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on ohjeistaa vakuudettomia kuluttajaluottoja myöntäviä valvottavia maksukyvyttömyysriskien hallinnan keinoista ja vaatimuksista.

Määräyksissä ja ohjeissa on kuvattu vähimmäisvaatimukset valvottavien riskiluokitusjärjestelmien, joilla ne seuraavat ja arvioivat maksukyvyttömyysriskejä kuluttajaluotonannossa, toimintamalleille.

Määräykset ja ohjeet ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa valvottavien riskiluokitusjärjestelmien toimivuus ja luotettavuus maksukyvyttömyysriskien arvioinnissa kuluttajaluotonannossa ja siten ehkäistä luottojen myöntämistä sellaisille kuluttajille, joiden maksukyvyttömyysriski on kohtuuttoman korkea.

4 Maksukyvyttömyysriskien hallinta kuluttajaluotonannossa

4.1 Riskiluokitusjärjestelmissä käytettävät tiedot ja toimintamallit

- (1) LLL:n 15 luvun 11 b §:n 2 momentin ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 13 §:n 2 momentin mukaan luotonantajalla on oltava riskiluokitusjärjestelmä, jolla se voi seurata ja arvioida maksukyvyttömyysriskejä luotettavasti kuluttajaluotonannossa. LLL 15 luvun 11 b §:ää sovelletaan LLL:n 18 luvun 6 §:n mukaan ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeseen sekä ulkomaiseen luottolaitokseen, joka tarjoaa vapaan tarjonnan nojalla palveluja Suomessa.
- (2) LLL:n 15 luvun 11 b §:n 4 momentin ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 13 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä riskiluokitusjärjestelmissä käytettävistä tiedoista ja toimintamalleista.

MÄÄRÄYS (kohdat 3–4)

- (3) Valvottavan tulee mitata riskiluokitusjärjestelmän toimintamallin luotettavuutta maksukyvyttömyysriskien arvioinnissa luotonmyöntöhetkellä Gini-kertoimella.
- (4) Valvottavan on käytettävä Gini-kertoimen laskentaan menetelmää, joka kuvataan kohdissa (9) – (13) esimerkkilaskelmalla. Valvottavien tulee laskea Gini-kerroin vastaavalla menetelmällä MK-raportoinnin yhteydessä kappaleen 4.5 mukaisesti.
- (5) Kohtien (9) – (13) esimerkkilaskelmassa on havainnollistettu kuvitteellisilla arvoilla Finanssivalvonnan käyttämä laskentamenetelmä Gini-kertoimen laskentaan. Laskentamalli löytyy myös Finanssivalvonnan www-sivuilta tämän määräys- ja ohjekokoelman yhteyteen liitetystä Excel-tiedostosta. Laskennassa käytetyt tiedot perustuvat kappaleessa 4.5 määritettyyn MK-raportointiin.

4.2 Gini-kertoimen periaate ja laskenta

- (6) Gini-kertoimella mitataan, kuinka luotettavasti luotonantajan käyttämä riskipisteytysjärjestelmä kykenee erottelemaan korkean maksukyvyttömyysriskin luotot matalan riskin luotoista mittausaineistossa.
- (7) Jos riskiluokitusjärjestelmä toimii luotettavasti, tasaisesti yhtä suuriin luokkiin riskipisteittäin jaoteltuna korkeimman riskin viiden prosentin luokassa huonojen luottojen osuus on merkittävästi korkeampi kuin alemman riskin luottojen luokissa.

MÄÄRÄYS (kohta 8)

- (8) Gini-kertoimen laskentaa varten valvottava käyttää tarkasteluajankohtana joulukuun viimeistä päivää 31.12. ja tarkastelujaksona kyseistä tarkasteluajankohtaa edeltävää 1–2 vuotta aikavälillä 1.1.–31.12. Esimerkiksi ajankohtana 31.12.2025 tarkastellaan uusia luottoja, jotka on myönnetty aikavälillä 1.1.–31.12.2024. Huonojen luottojen määrä sekä muut laskennassa käytettävät tiedot määräytyvät tarkasteluajankohdan tilanteen perusteella. Gini-kertoimen laskennassa valvottava käyttää luottojen kappalemäärää.

Taulukko 1. Esimerkkiaineisto Gini-kertoimen laskentaan.

	Hyvät luotot, kpl	Huonot luotot, kpl	Kaikki luotot, kpl	Kaikki luotot, kumulatiivinen, %	Huonot luotot, kumulatiivinen, %	Tarkasteltavan luottoryhmän osuus kaikista luotoista, %	Huonojen luottojen kumulatiivinen osuus ryhmien välissä keskimäärin, %	Huonojen luottojen pinta-ala
Hyväksymisrajan ylittävät ja hyväksytyt luotot, luotonmyöntöhetken riskipisteytyksen alin 5 prosentin ryhmä (= korkein luottoriski)	270	30	300	5,0	14,0	5,0	7,0	34,9
Seuraavat 5 %	274	27	301	10,0	26,5	5,0	20,2	101,5
Seuraavat 5 %	273	26	299	15,0	38,6	5,0	32,6	162,2
Seuraavat 5 %	279	21	300	20,0	48,4	5,0	43,5	217,4
Seuraavat 5 %	281	20	301	25,0	57,7	5,0	53,0	265,9
Seuraavat 5 %	276	23	299	30,0	68,4	5,0	63,0	314,0
Seuraavat 5 %	284	17	301	35,0	76,3	5,0	72,3	362,7
Seuraavat 5 %	285	14	299	40,0	82,8	5,0	79,5	396,2
Seuraavat 5 %	292	8	300	45,0	86,5	5,0	84,7	423,1
Seuraavat 5 %	295	6	301	50,0	89,3	5,0	87,9	440,9
Seuraavat 5 %	293	6	299	55,0	92,1	5,0	90,7	451,8
Seuraavat 5 %	297	5	302	60,0	94,4	5,0	93,3	469,2
Seuraavat 5 %	297	3	300	65,0	95,8	5,0	95,1	475,4
Seuraavat 5 %	296	4	300	70,0	97,7	5,0	96,7	483,6
Seuraavat 5 %	297	3	300	75,0	99,1	5,0	98,4	491,7
Seuraavat 5 %	299	2	301	80,0	100,0	5,0	99,5	499,2
Seuraavat 5 %	300	0	300	85,0	100,0	5,0	100,0	499,8
Seuraavat 5 %	298	0	298	90,0	100,0	5,0	100,0	496,5
Seuraavat 5 %	300	0	300	95,0	100,0	5,0	100,0	499,8
Seuraavat 5 %	301	0	301	100,0	100,0	5,0	100,0	501,5
Yhteensä	5787	215	6002					7587,2

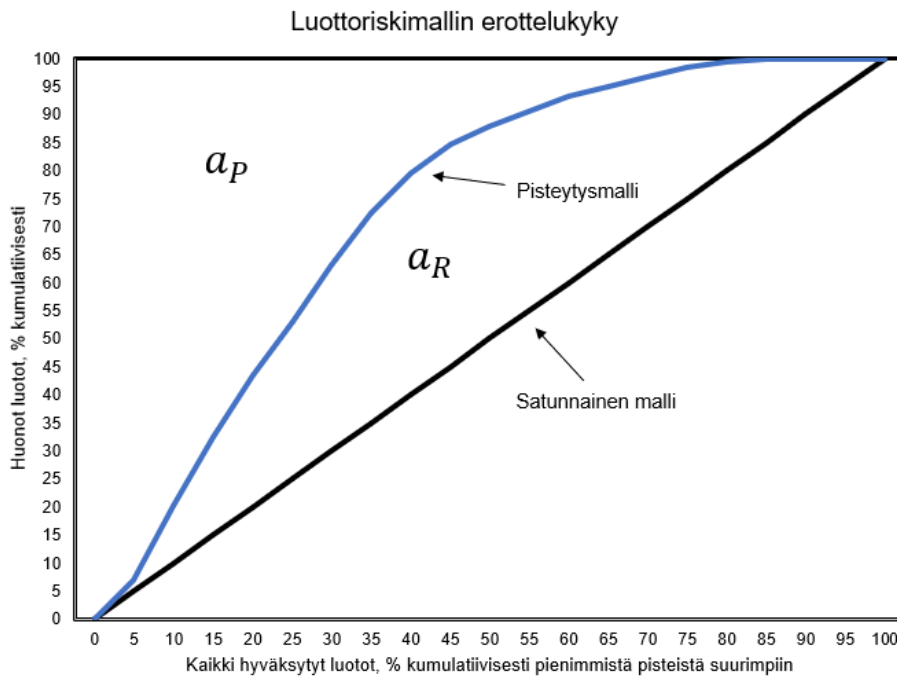
- (9) Esimerkkiaineisto koostuu yhteensä 6002 luotosta, joista hyviä luottoja on 5787 ja huonoja luottoja 215. Aineisto jaetaan 20 ryhmään luotonmyöntöhetken riskipisteittäin niin, että jokaiseen ryhmään kuuluu noin 300 luottoa. Taulukkoon lasketaan kaikkien luottojen ja huonojen luottojen kumulatiiviset prosenttiosuudet alimpien riskipisteiden mutta silti hyväksytyt, korkeimman riskin viiden prosentin luotosta alkaen. Kaikki luotot jakautuvat karkeasti tasan viiden prosentin ryhmiin, mutta huonojen luottojen osuudet eri ryhmissä vaihtelevat: korkeamman riskin ryhmissä niiden osuus on suurempi kuin matalamman riskin ryhmissä.

- (10) Gini-kerroin määritellään kuviossa 1 määriteltyjen pinta-alojen a_R ja $(a_R + a_P)$ välisenä suhteena kerrottuna sadalla:

$$Gini = \frac{a_R}{(a_R + a_P)} \cdot 100 \%,$$

jossa a_R kuvastaa satunnaisen pisteytysmallin ja todellisen pisteytysmallin välistä pinta-alaa ja $(a_R + a_P)$ satunnaisen pisteytysmallin ja täydellisen pisteytysmallin välistä pinta-alaa. Pisteytysmallin erotte-lukyky on siis sitä parempi, mitä lähempänä mallin Gini-kerroin on arvoa 100 %.

Kuvio 1. Kuvio esittelee Gini-kertoimen periaatteen. Sininen käyrä kuvastaa pisteytysmallin kykyä erotella hyvät luotot huonoista ja musta käyrä vastaavasti satunnaisten pisteytysmallin erottelukykystä. Gini-kerroin lasketaan todellisen pisteytysmallin ja satunnaisten mallin välisen alueen sekä todellisen pisteytysmallin ja satunnaisten mallin välisen alueen ja todellisen pisteytysmallin yläpuolelle jäävän alueen summan suhteena kerrottuna sadalla.

- (11) Kuviossa 1 vaaka-akselille on merkitty kaikkien hyväksytyjen luottojen suhteellinen osuus kaikista luotoista kumulatiivisesti alkaen korkeimman riskin viiden prosentin luokasta ja pystyakselille vastaava huonojen luottojen suhteellinen osuus. Pinta-ala a_R approksimoidaan muodostamalla ensin jokaisen viiden prosentin luottoryhmän väliin pylväs, jossa vaaka-akselin leveys on kunkin ryhmän suhteellinen osuus (tässä: 5 %). Pylvään korkeus on näiden kahden luottoryhmän huonojen luottojen osuuksien keskiarvo. Esimerkiksi pisteryhmien 5 % ja 10 % väliin jäävän pylvään leveys on 5 ja korkeus pyöristettynä $\frac{14+26,5}{2} = 20,2$ (ks. taulukon 1 sarake huonojen luottojen kumulatiivinen osuus ryhmien välissä keskimäärin, %).
- (12) Koko pisteytysmallin pinta-ala määritetään laskemalla kunkin pylvään pinta-alan (pylvään leveys kerrottuna korkeudella) summa. Esimerkissä huonojen luottojen pinta-ala on 7587,2, josta satunnaisten mallin yläpuolelle jäävä pinta-ala a_R on $7587,2 - 5000 = 2587,2$. Satunnaisten mallin alapuolelle jäävä osuus on tasan 5000, koska se on puolet koko kuvion mahdollisesta pinta-alasta ($\frac{100 \cdot 100}{2} = 5000$).
- (13) Vastaavasti satunnaisten ja täydellisen mallin erotuksen pinta-ala $a_R + a_P$ on 5000. Gini-kerroin lasketaan siis tässä esimerkissä seuraavalla kaavalla:

$$Gini = \frac{2587,2}{5000} \cdot 100 \% = 51,7 \%$$

4.3 Maksukyvyttömyysriskin arvioinnin raja-arvot ja jakaumat

- (14) LLL:n 15 luvun 11 b §:n 1 momentin ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 13 §:n 1 momentin mukaan luotonantajan luotonannossaan soveltama liiketoimintamalli ei saa kokonaisuutena arvioiden johtaa luottojen myöntämiseen sellaisille kuluttajille, joiden maksukyvyttömyysriski on kohtuuttoman korkea. LLL 15 luvun 11 b §:ää sovelletaan LLL:n 18 luvun 6 §:n mukaan ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeseen sekä ulkomaiseen luottolaitokseen, joka tarjoaa vapaan tarjonnan nojalla palveluja Suomessa.
- (15) LLL:n 15 luvun 11 b §:n 4 momentin ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 13 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä maksukyvyttömyysriskin arvioinnin kannalta tarpeellisista raja-arvoista ja jakaumista.

MÄÄRÄYS (kohdat 16–17)

- (16) Valvottavan tulee käyttää maksukyvyttömyysriskin kohtuullisuutta kuvaavana mittarina riskiluokitusjärjestelmän korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen osuutta luokan hyvien ja huonojen luottojen summasta tiettyä ajan hetkenä.
- (17) Valvottavan on käytettävä riskiluokitusjärjestelmän korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen osuuden laskentaan menetelmää, joka kuvataan kohdissa (21) – (22) esimerkkilaskelmalla. Valvottavien tulee laskea kyseinen osuus vastaavalla menetelmällä MK-raportoinnin yhteydessä kappaleen 4.5 mukaisesti.
- (18) Kohtien (21) – (22) esimerkkilaskelmassa on havainnollistettu kuvitteellisilla arvoilla Finanssivalvonnan käyttämä laskentamenetelmä korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen osuuden laskentaan. Laskentamalli löytyy myös Finanssivalvonnan www-sivuilta tämän määräys- ja ohjekokoelman yhteyteen liitetystä Excel-tiedostosta. Laskennassa käytetyt tiedot perustuvat kappaleessa 4.5 määritettyyn MK-raportointiin.

4.4 Korkeimman riskin viiden prosentin luokan periaate ja laskenta

- (19) Korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen prosenttiosuus kaikista luokan luotoista kuvastaa sitä, millä maksukyvyttömyysriskin tasolla valvottava myöntää luottoja kuluttajille, joille valvottava arvioi luotonmyöntöhetkellä korkeimman hyväksymänsä maksukyvyttömyysriskitason.

MÄÄRÄYS (kohta 20)

- (20) Korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen osuuden laskentaa varten valvottava käyttää tarkasteluajankohtana joulukuun viimeistä päivää 31.12. ja tarkastelujaksona kyseistä tarkasteluajankohtaa edeltävää 1–2 vuotta aikavälillä 1.1.–31.12. Esimerkiksi ajankohtana 31.12.2025 tarkastellaan uusia luottoja, jotka on myönnetty aikavälillä 1.1.–31.12.2024. Huonojen luottojen määrä sekä muut laskennassa käytettävät tiedot määräytyvät tarkasteluajankohdan tilanteen perusteella. Osuuden laskennassa valvottavan tulee käyttää luottojen kappalemäärää.
- (21) Korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen prosenttiosuus kaikista luokan luotoista ($H_{5\%}$) lasketaan kaavalla

$$H_{5\%} = \frac{DPD_{>90\%} + W_{5\%}}{DPD_{\leq 90\%} + R_{5\%} + DPD_{>90\%} + W_{5\%}} \cdot 100,$$

jossa $DPD_{>90\%}$ yli 90 päivää erääntyneiden luottojen kappalemäärä, $W_{5\%}$ luottotappioksi kirjattujen sekä ennen 90 päivän erääntymistä irtisanottujen ja ei luottotappioksi kirjattujen luottojen kappalemäärä, $DPD_{\leq 90\%}$ enintään 90 päivää erääntyneiden luottojen kappalemäärä ja $R_{5\%}$ takaisinmaksettujen luottojen kappalemäärä korkeimman riskin viiden prosentin luokassa.

Taulukko 2. Korkeimman riskin viiden prosentin luokan esimerkkiaineisto.

	Erääntymättömät tai erääntyneet ≤ 30 päivää, kpl	Erääntyneet > 30 päivää ja ≤ 90 päivää, kpl	Erääntyneet > 90 päivää, kpl	Takaisinmaksetut luotot, kpl	Toteutuneet luottotappiot, sekä ennen 90 päivän erääntymistä irtisanotut ja ei luottotappioksi kirjatut luotot, kpl
Hyväksymisrajan ylittävät ja hyväksytyt luotot, luotonmyöntöhetken riskipisteytyksen alin 5 prosentin ryhmä (= korkein luottoriski)	248	10	19	12	11

- (22) Taulukossa 2. on esitelty esimerkkiaineisto korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen prosenttiosuuden laskemiseksi kaikista luokan luotoista. Esimerkin luvuilla:

$$H_{5\%} = \frac{19 + 11}{248 + 10 + 19 + 12 + 11} \cdot 100 = 10 \%$$

4.5 Finanssivalvonnalle toimitettavat tiedot

- (23) LLL:n 15 luvun 11 b §:n 3 momentin ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 13 §:n 3 momentin mukaan luotonantajan on toimitettava Finanssivalvonnalle valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot myöntämiinsä luottoihin kohdistuvista maksuviivästyksistä, järjestämättömistä saamisista, toteutuneista luottotappioista ja luotonmyöntöhetkellä käyttämistään riskiluokituksesta, ellei Finanssivalvonta muun lainsäädännön nojalla saa vastaavia tietoja valvonnan kannalta tarpeellisessa laajuudessa. Tiedot on toimitettava säännöllisesti, kuitenkin vähintään vuosittain, sekä Finanssivalvonnan erillisestä vaatimuksesta. LLL 15 luvun 11 b §:ää sovelletaan LLL:n 18 luvun 6 §:n mukaan ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeseen sekä ulkomaiseen luottolaitokseen, joka tarjoaa vapaan tarjonnan nojalla palveluja Suomessa.
- (24) LLL:n 15 luvun 11 b §:n 4 momentin ja eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä annetun lain 13 §:n 4 momentin mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä toimitettavien tietojen tietosisällöstä, tietojen toimittamistavasta, tietojen toimittamisajankohdasta ja raportointitiheydestä.
- (25) Maksukyvyyttömyysriskien hallinta -raportin (MK) avulla seurataan Finanssivalvonnalle valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja Suomeen myönnettyihin kuluttajaluottoihin kohdistuvista maksuviivästyksistä, järjestämättömistä saamisista, toteutuneista luottotappioista ja luotonmyöntöhetkellä käytetyistä riskiluokituksista.

MÄÄRÄYS (kohdat 26–38)

- (26) Valvottavan on toimitettava Finanssivalvonnalle MK-lomake Rahoitussektorin tiedonkeruukartan¹ mukaisesti. Raportointi tehdään tiedonantajatasoilta 201, 205, 210, 214, 218, 221, 222, 260 ja 227.
- (27) Valvottavan, joka on konsolidointiryhmän emoyritys, on ilmoitettava tiedot konsolidointiryhmätasolla (tiedonantajataso 205 tai 214). Ilmoitusvelvollisuus ei koske alakonsolidointiryhmän emoyrityksiä. Muun valvottavan, joka kuuluu konsolidointiryhmään, ei tarvitse ilmoittaa tietoja.
- (28) Mikäli valvottava ei kuulu konsolidointiryhmään, valvottavan on ilmoitettava tiedot soolotasolla (tiedonantajataso 201 tai 210).
- (29) Talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön tulee ilmoittaa tiedot yhteenliittymätasolla (tiedonantajataso 260). Muiden yhteenliittymään kuuluvien valvottavien ei tarvitse ilmoittaa tietoja.
- (30) Ulkomaisten luottolaitosten luottolaitostoimintaa Suomessa harjoittavien sivuliikkeiden on ilmoitettava tiedot soolotasolla (tiedonantajataso 221 tai 222).
- (31) Raportointi koskee kuluttajansuojalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvia vakuudettomia kuluttajaluottoja. Omistuksenpidätysehtoiset osamaksuluotot eivät kuulu raportoinnin piiriin. Raportointi toteutetaan kerran vuodessa tuotteittain. Jos samalla tuotteella on eri malleja käytössä, niin tuotteet raportoidaan malleittain.
- (32) MK-lomakkeen tarkasteluajankohtana käytetään joulukuun viimeistä päivää 31.12. Tarkastelujaksona käytetään vuoden mittaista jaksoa 1–2 vuotta ennen tarkasteluajankohtaa. Toisin sanoen ensimmäisellä raportointikerralla MK-lomakkeella raportoidaan ajankohdalta 31.12.2025 kaikki uudet luotot, jotka on myönnetty aikavälillä 1.1.–31.12.2024. Raportoinnin tarkoituksena on tarkastella yhden vuoden aikana myönnettyjä luottoja 1–2 vuoden mittaisen tarkastelujakson ajan. Tarkasteluaika on 1.1. myönnettyille luotoille lähes 24 kuukautta ja 31.12. myönnettyille luotoille 12 kuukautta. Luottorajan tai luoton määrän korottamishakemuksia ei huomioida raportoinnissa.
- (33) Raportoivat luotot jaetaan MK-lomakkeen riveillä 20:een mahdollisimman yhtä suureen luokkaan. Kukin luokka sisältää noin 5 % kaikista myönnettyjen luottojen kappalemääristä.
- Esimerkiksi, jos luottoriskimallin hylkäysraja on 100 ja riskipistemallin riskipisteiden vaihteluvälillä 100–120 on 5 % otoksen kaikista hyväksytyistä luotoista (kpl), ensimmäisen, korkeimman riskin viiden prosentin luokan tarkastelujoukko on ne luotot, jotka on riskipisteytetty ja jotka saivat luotonmyöntöhetkellä 100–120 pistettä.
 - Vastaavasti, jos pistevälillä 121–135 olisi seuraavat 5 % kaikista otoksen hyväksytyistä hakijoista, toisen, toiseksi korkeimman viiden prosentin luokan tarkastelujoukko olisi ne luotot, jotka on riskipisteytetty ja jotka saivat luotonmyöntöhetkellä 121–135 pistettä.
- (34) MK-lomakkeen sarakkeilla raportoitavat tiedot ovat Erääntymättömät tai erääntyneet kappaleet ≤ 30 päivää, Erääntymättömät tai erääntyneet eurot ≤ 30 päivää, Erääntyneet > 30 päivää ja ≤ 90 päivää kappaleet, Erääntyneet > 30 päivää ja ≤ 90 päivää eurot, Erääntyneet > 90 päivää kappaleet, Erääntyneet > 90 päivää eurot, Takaisinmaksetut luotot kappaleet, Toteutuneet luottotappiot kappaleet, ja Toteutuneet luottotappiot eurot. Toteutuneet luottotappiot sisältävät tiedot myös mahdollisesti

¹ https://www.finanssivalvonta.fi/globalassets/fi/raportointi/tiedonkeruukartta_rahoytussektori.pdf

myydyistä luottokannoista sikäli, kun niistä on tehty alaskirjauksia, sekä ennen 90 päivän erääntymistä irtisanotuista luotoista, joita ei ole kirjattu luottotappioksi. Raportointi tehdään sopimustasolla.

- (35) Finanssivalvonnan Määräysten ja ohjeiden 20/2013 soveltamisalaan kuuluvat valvottavat (Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) tarkoitetut valvottavat sekä ulkomaiset sivuliikkeet) ilmoittavat tiedot erääntymättömistä ja erääntyneistä saamisista soveltaen komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 451/2021 annettua FINREP-lomaketta F 18.00 koskevaa ohjeistusta liittyen saamisten merkittävyyden kynnysarvoihin sekä luokittelutasoon (liiketoimen perusteella, velallisen perusteella).
- (36) Valvottava raportoi MK-lomakkeella tuotteen Gini-kertoimen kohdan (13) mukaisesti.
- (37) Valvottava raportoi MK-lomakkeella korkeimman riskin viiden prosentin luokan huonojen luottojen prosenttiosuuden kaikista luokan luotoista kohdan (22) mukaisesti.
- (38) Tiedot toimitetaan Finanssivalvonalle käyttämällä Finanssivalvonnan raportoijan portaalia.²

4.6 Lupa poiketa MK-raportoinnin ilmoitusvelvollisuudesta

- (39) Finanssivalvonta voi valvottavan hakemuksesta myöntää luvan määrääjäksi poiketa kohdan (33) mukaisten raportoitavien luokkien vähimmäismäärästä, jos:
- valvottava on osoittanut, että raportoitavien luokkien vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen noudattaminen johtaisi toiminnan merkittävään vaikeutumiseen ja valvottava samalla osoittaa uskottavan suunnitelman, jolla sen toiminta saadaan kohtuullisessa ajassa näiden määräysten asettamisen edellytysten mukaiseksi; tai
 - valvottavan luotonantotoiminta on laajuudeltaan ja luonteeltaan sikäli vähäistä, että raportoitavien luokkien määrän vähentämiselle on perusteltu syy; tai
 - valvottavalla on muu perusteltu syy poiketa raportoitavien luokkien vähimmäismäärää koskevasta vaatimuksesta.

Raportoitavien luokkien vähimmäismäärää koskevan poikkeuksen myöntäminen tulee yleisesti ottaen olla poikkeuksellista ja se ei saa vaarantaa riskiluokitusta koskevan sääntelyn tavoitteiden toteutumista.

MÄÄRÄYS (kohdat 40–41)

- (40) Valvottavan tulee toimittaa Finanssivalvonalle hakemus kirjallisesti, mikäli se hakee lupaa poiketa kohdan (33) mukaisten raportoitavien luokkien määrästä.
- (41) Valvottavan on ilmoitettava Finanssivalvonalle kirjallisesti ilman aiheetonta viivytystä, mikäli poikkeuslupan myöntämisen perusteena olevat seikat muuttuvat olennaisesti.

² https://www.finanssivalvonta.fi/globalassets/fi/raportointi/raportoitavat-ja-ilmoitettavat-tiedot/taloudellisen-tilan-ja-riskien-raportointi/raportoinnin-ohjeet/fin_fsa_guide_reporter_portal.pdf